Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

►B

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2002. március 19.)

az Európai Parlament és a Tanács 2119/98/EK határozata értelmében a közösségi hálózatnak jelentendő fertőző betegségek esetdefinícióinak megállapításáról

(az értesítés a C(2002) 1043. számú dokumentummal történt)

(2002/253/EK)

(HL L 86, 3.4.2002, o. 44)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
►M1	A Bizottság határozata 2003/534/EK, (2003. július 17.)	L 184	35	23.7.2003

▼B

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2002. március 19.)

az Európai Parlament és a Tanács 2119/98/EK határozata értelmében a közösségi hálózatnak jelentendő fertőző betegségek esetdefinícióinak megállapításáról

(az értesítés a C(2002) 1043. számú dokumentummal történt)

(2002/253/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a Közösségben a fertőző betegségek járványügyi felügyeleti és ellenőrzési hálózatának létrehozásáról szóló, 1998. szeptember 24-i 2119/98/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra [1] és különösen annak 3. cikke c) bekezdésére,

mivel:

(1) A tagállamoknak a közösségi hálózaton keresztül továbbítaniuk kell a fertőző betegségek járványügyi helyzetével és a fertőző betegségekből adódó közegészségügyi veszélyhelyzetekkel kapcsolatos információkat oly módon, amely lehetővé teszi a Közösségi és nemzeti szinten végrehajtott megelőző és ellenőrző intézkedések összehasonlítását.

(2) Az ilyen információk összehasonlíthatósága érdekében egységes esetmeghatározás kidolgozása abban az esetben is nélkülözhetetlen, ha a betegségspecifikus járványügyi felügyeleti hálózatok még nem működnek. Amint e határozat hatályba lép, ezen esetmeghatározásokat kell alkalmazni a Közösségi hálózatnak küldendő jelentésekben, és e jelentéseknek meg kell felelniük a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseknek.

(3) A jelentések összehasonlítását lehetővé tevő esetmeghatározások lépcsőzetesen épülnek fel, így rugalmasságot biztosítanak a tagállamok szervezetei és/vagy hatóságai részére a betegségekre és az egészséggel kapcsolatos specifikus jelenségekre vonatkozó információk közlése terén. Ezen esetmeghatározások különösen (elő) segítik a 2000/96/EK bizottsági határozatban [2] felsorolt betegségekről szóló jelentések elkészítését.

(4) Az esetmeghatározásokat úgy kell kialakítani, hogy azok valamennyi tagállam számára a lehető legnagyobb mértékben alkalmazhatóak legyenek a jelentések elkészítésekor, felhasználva meglévő rendszereik adatait. Az esetmeghatározásoknak az adatgyűjtés különböző céljainak megfelelően különböző érzékenységi illetve specificitási szintek kialakítását kell lehetővé tenniük, és könnyen módosíthatóaknak kell lenniük.

(5) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 2119/98/EK határozattal létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2119/98/EK határozat és különösen az annak 4. cikke előírásainak hatálya alá tartozó fertőző betegségek járványügyi felügyeletére és ellen-

[1] HL L 268., 1998.10.3., 1. o.
[2] HL L 28., 2000.2.3., 50. o.

▼B

őrzésére vonatkozó adatok közlésekor a tagállamok a mellékletben meghatározott esetmeghatározásokat alkalmazzák.

2. cikk

Ezt a határozatot a legújabb tudományos ismeretek alapján a szükséges mértékben módosítják.

3. cikk

Ezt a határozatot 2003. január 1-jétől kell alkalmazni.

4. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

▼B

MELLÉKLET

A 2000/96/EK HATÁROZATBAN FELSOROLT FERTŐZŐ BETEGSÉGEKRE VONATKOZÓ ESETMEGHATÁROZÁSOK

AZ ESETMEGHATÁROZÁSOK ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS ELVEK

— Ellenkező rendelkezés hiányában, csak a tünetekkel rendelkező eseteket kell bejelenteni, azonban a tünetmentes fertőzések esetei is bejelentendők, ha a fertőzés kezelendő vagy népegészségügyi jelentősége van.

— Az „epidemiológiai kapcsolattal rendelkező eset" olyan személy, aki vagy egy megerősített eset által, vagy vele azonos módon fertőződött (pl. ugyanazt az ételt fogyasztotta, ugyanabban a hotelben szállt meg stb.).

— Az eseteket az alábbi fokozattokkal rendelkező háromszintű rendszerben kell osztályozni.

  — megerősített eset: laboratóriumi vizsgálattal igazolt,

  — valószínűsíthető eset: egyértelmű klinikai képpel rendelkező, vagy egy megerősített esettel „epidemiológiai kapcsolatban" álló eset,

  — gyanús eset: a betegségre jellemző klinikai kép, anélkül, hogy a megerősített vagy valószínűsíthető eset feltételeinek megfelelne.

  A fenti szinteknek megfelelő osztályozás változhat attól függően, hogy az egyes betegségeknek milyen epidemiológiai sajátosságai vannak.

— A felsorolt klinikai tünetek listája csak a betegségre legjellemzőbb példákat tartalmazza a teljesség igénye nélkül.

— A legtöbb betegség esetében különféle „laboratóriumi diagnosztikus kritériumok" kerülnek felsorolásra. Ha külön nincs jelezve, az eset igazolásához ezen laboratóriumi kritériumok egyike is elegendő.

— Az esetmeghatározások felsorolásában feltüntetett „n.a." jelentése: „nem alkalmazható".

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK

1. Az e dokumentumban közölt információk csak azt a célt szolgálják, hogy egységes jelentés(i rendszer) alakuljon ki, és az adatok a közösségi hálózaton belül összehasonlíthatóak legyenek. A „klinikai jellemzők" a betegség általános leírását ismerteti, és nem szükségszerűen jelzi a betegség valamennyi olyan jellemzőjét, amely a betegség klinikai diagnózisának felállításához szükséges.

2. Az e mellékletben közzétett laboratóriumi diagnosztikai kritériumokat különféle vizsgálati módszerekkel lehet teljesíteni. Ha azonban specifikus módszerek kerülnek említésre, azok használata ajánlott.

ESETDEFINÍCIÓK

SZERZETT IMMUNHIÁNYOS TÜNETEGYÜTTES (AIDS) ÉS HIV-FERTŐZÉS

1. ***AIDS***

Klinikai jellemzők

Ide tartozik valamennyi olyan humán immundeficiencia vírussal (HIV) fertőzött egyén, aki az Európai AIDS-felügyelet esetmeghatározásában felsorolt 28 klinikai feltétel valamelyikével rendelkezik.

Diagnosztikai kritériumok

I. *Felnőttek és serdülőkorúak:* az Európai AIDS-felügyelet 1993. évi esetmeghatározása szerint (lásd II. melléklet).

II. *13 éves kor alatti gyermekek:* az Európai AIDS-felügyelet 1995. évi módosított esetmeghatározásában a gyermekekre vonatkozó definíció (lásd III. melléklet).

▼B

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	az Európai AIDS-felügyelet esetmeghatározásának megfelelő eset.

2. ***HIV-fertőzés***

Klinikai jellemzők

A diagnózis a HIV-fertőzés laboratóriumi kritériumain vagy az AIDS diagnózisának megállapításán alapul.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

I. *Felnőttek, serdülőkorúak és 18 hónapos vagy annál idősebb gyermekek*

— A HIV-antitest kimutatására irányuló vizsgálat pozitív eredménye egy ettől eltérő másik HIV-antitest vizsgálattal megerősítve.

— A HIV-nukleinsav (RNS vagy DNS) kimutatása.

— A HIV kimutatása HIV p24 antigénvizsgálattal, beleértve a neutralizációs vizsgálatot is.

— A HIV izolálása (vírustenyésztés).

II. *18 hónaposnál fiatalabb gyermekek*

— A HIV kimutatására alkalmas alábbi módszerek közül egy vagy több teszt segítségével elvégzett két különböző meghatározással kapott pozitív eredmény (kivéve a köldökvérből vett minta vizsgálatát):

  — A HIV-nukleinsav (RNS vagy DNS) kimutatása.

  — HIV p24 antigén-vizsgálat, az egyhónaposnál idősebb gyermekek esetében beleértve a neutralizációs vizsgálatot is.

  — A HIV izolálása (vírustenyésztés).

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal igazolt eset vagy az Európai AIDS-felügyelet esetmeghatározásának megfelelő eset.

LÉPFENE (ANTHRAX)

Klinikai jellemzők

Tüdőanthrax

A *Bacillus anthracis* belélegzését követően, rövid prodroma után akut, lázzal járó légzési elégtelenség alakul ki oxigénhiánnyal (hypoxia), nehézlégzéssel és a mediastinum kiszélesedésének radiológiai leletével/bizonyítékaival.

Bőranthrax

Olyan bőrelváltozás, mely papulából a vesicula stádiumon át ödémával övezett, bemélyedő pokolvarrá alakul. Az elváltozás általában fájdalommentes, de általános tünetek kísérhetik (láz, rossz közérzet).

Bélanthrax

Nyers, kontaminált ételek fogyasztását követően erős hasi fájdalommal, hasmenéssel, lázzal és sepsissel járó tünetegyüttes alakul ki.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A Bacillus anthracis izolálása és azonosítása normálisan steril közegből (pl. vér, liquor) vagy valamely érintett szerv elváltozásából (bőr, tüdő, bél) származó mintából.

— a következő két feltétel mindegyike:

▼B

— a B. anthracis DNS kimutatása (pl. PCR vizsgálattal) normálisan steril közegből (pl. vér, liquor) vagy valamely érintett szerv elváltozásából (bőr, tüdő, bél) származó mintából,

— a *Bacillus anthracis* jelenlétének kimutatása az érintett szövetből (bőr, tüdő vagy bél) származó klinikai minta immunhisztokémiai festésével.

Megjegyzés: A betegségre utaló jelek hiányában az orrból tamponnal vett minta vizsgálata nem alkalmas az eset diagnózisának felállítására.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A valószínű eset meghatározása a következő: — A klinikai kép megfelel a betegségnek, anélkül, hogy a B. anthracis izolálása sikerrel járna, nincs alternatív diagnózis, de egy kiegészítő (szupportív) laboratóriumi vizsgálat laboratóriumi bizonyítékot szolgáltat, — Az anthraxnak klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolatban áll egy igazolt környezeti expozícióval, de a B. anthracis fertőzésnek nincs megerősítő laboratóriumi bizonyítéka.
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

▼M1

BOTULIZMUS

▼B

Klinikai jellemzők

A klinikai kép megfelel a botulizmusnak, pl. a tünetek: kettős látás, homályos látás, bulbáris gyengeség. A szimmetrikus paralízis gyorsan súlyosbodik.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A botulinum toxin kimutatása vérsavóban, székletben, gyomortartalomban vagy a beteg ételében.

— A *Clostridium botulinum* baktérium izolálása a székletből.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	a betegségnek klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal
Megerősített	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel

BRUCELLÓZIS

Klinikai jellemzők

A klinikai kép megfelel a brucellosisnak, pl. hirtelen vagy lappangva kezdődő láz, éjszakai izzadás, indokolatlan fáradtság, anorexia, súlyvesztés, fejfájás, izületi fájdalom.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Specifikus antitest-reakció kimutatása.

— A *Brucella species* kimutatása klinikai mintában immunfluoreszcens módszerrel.

— A *Brucella species* izolálása klinikai mintából.

Valószínűsíthető esetnél:

— Egyetlen magas titer érték.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.

▼B

Valószínűsíthető:	a betegségnek klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal, vagy csupán egy magas titerrel rendelkező eset.
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel

CAMPYLOBACTER-FERTŐZÉS

Klinikai jellemzők

A campylobacteriosis – nak megfelelő kórkép, pl. különböző súlyosságú hasmenéssel járó megbetegedés

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Campylobacter sp.* izolálása bármilyen/valamely klinikai mintából.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	a betegségnek klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

CHLAMYDIA TRACHOMATIS, GENITÁLIS FERTŐZÉS

Klinikai jellemzők

Chlamydia trachomatis fertőzésnek megfelelő kórkép, pl. húgycsőgyulladás, mellékhere-gyulladás, méhnyak-gyulladás, akut petevezeték-gyulladás vagy más, szexuális úton terjedő tünetegyüttesek.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Chlamydia trachomatis* izolálása az urogenitális rendszerből vett minta tenyészetéből.

— *Chlamydia trachomatis* kimutatása az urogenitális rendszerből vett klinikai mintában antigén vagy nukleinsav kimutatásával.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal igazolt eset.

KOLERA

Klinikai jellemzők

Kolerának megfelelő klinikai kép, pl. vizes hasmenés és/vagy hányás. Súlyossága változó.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A toxigenikus (azaz kolera-toxint termelő) *Vibrio cholerae* O1 vagy O139 törzsek izolálása székletből vagy hányadékból.

— A specifikus antitoxin illetve a kolera baktériumot ölő (vibrocid) antitest válaszreakció kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	a betegségnek klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal,
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

▼B

CRYPTOSPORIDIOSIS

Klinikai jellemzők

Cryptosporidiosis – nak megfelelő klinikai kép, amelynek jellemzői a hasmenés, a hasi görcsök, az étvágytalanság, az émelygés (nausea) és a hányás.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Cryptosporidium* peték kimutatása a székletben.

— A *Cryptosporidium* kimutatása a bélnedvben vagy a vékonybélből vett szövettani mintában.

— A *Cryptosporidium* antigén kimutatása a székletben.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	a betegségnek klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

▼M1

DIFTÉRIA

Klinikai jellemzők

Vagy légúti diftériának megfelelő klinikai kép, pl. felső légúti megbetegedés torokgyulladással, alacsony lázzal, és a mandula/mandulák, a garat és/vagy az orr álhártyásodásával; vagy nem légúti diftériának megfelelő, azaz olyan betegség, amelyet a bőr, a kötőhártya, a fül, a nemi szervek fekélyesedése vagy más típusú fekélyek jellemeznek.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A toxintermelő corynebacterium (tipikusan a *Corynebacterium diphtheriae* vagy *C. ulcerans*) izolálása klinikai mintából.

Kórkép-besorolás

Gyanús:	N.A.
Valószínűsíthető:	a klinikai képnek megfelelő eset,
Tünetmentes hordozók:	méregtermelő törzset hordozó, tünetmentes hordozók,
Megerősített:	a klinikai képnek megfelelő eset, amelyet méregtermelő corynebacteriatörzset elkülönítő laboratóriumi vizsgálattal megerősítettek; vagy klinikai képnek megfelelő eset, amely járványtanilag kapcsolódik egy laboratóriumi vizsgálattal megerősített esethez.

Meg kell jegyezni, hogy azokat a légúti és nem légúti diftériás eseteket is be kell jelenteni, akiknél méregtermelő törzset különítenek el, csakúgy, mint a méregtermelő törzzsel rendelkező tünetmentes hordozókat, ha azokat felismerik. A nem méregtermelő *Corynebacterium diphteriae* vagy *C. ulcerans* eseteket nem kell bejelenteni.

▼B

ECHINOCOCCOSIS

Klinikai jellemzők

Echinococcosisnak megfelelő klinikai kép, amely különféle formában jelentkezhet, attól függően, hogy a ciszták mekkorák és hol telepednek meg.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

A diagnózis a következők szerint állapítható meg:

— Kórszövettan

— Képalkotó eljárások és szerológiai módszerek kombinációja (pl. indirekt haemagglutináció, immundiffúzió, immunoblot vizsgálat).

▼B

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

EHEC (vérzéses bélgyulladást okozó *Escherichia coli* fertőzés)

Klinikai jellemzők

EHEC fertőzésnek megfelelő klinikai kép, pl. hasmenés (gyakran véres) és hasi görcsök. A betegség haemolitikus uraemiás szindrómával (HUS) illetve thrombotikus thrombocytopaeniás purpurával (TTP) szövődhet.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Olyan szerológiai csoportba tartozó *Escherichia coli* izolálása, mely vérzéses bélgyulladást okoz.

— Szerológiai igazolás HUS-ban illetve TTP-ban szenvedő betegeknél.

— Valószínűsített eseteknél: St×1/St×2 toxinok termelését kódolt gének kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	Laboratóriumi vizsgálattal azonosított izolátum klinikai információ nélkül vagy klinikai tünetekkel rendelkező eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

GIARDIASIS

Klinikai jellemzők

Giardia lamblia fertőzésnek megfelelő klinikai kép, amelynek jellemzői a hasmenés, a hasi görcsök, a puffadás, a testsúlyvesztés vagy a felszívódási zavarok.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— *Giardia lamblia* ciszták kimutatása a székletben.

— *Giardia lamblia* trophozoiták kimutatása a székletben, a nyombélnedvben vagy a vékonybélből vett biopszia szövetmintájában.

— *Giardia lamblia* antigén kimutatása a székletben.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	a betegségnek klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset.

GONORRHOEA

Klinikai jellemzők

Gonorrhoeának megfelelő klinikai kép, pl. húgycsőgyulladás, méhnyak-gyulladás vagy petevezeték-gyulladás.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Neisseria gonorrhoeae* baktérium izolálása klinikai mintából.

— A *Neisseria gonorrhoeae* antigén vagy nukleinsav kimutatása.

— Sejten belül elhelyezkedő Gram-negatív diplococcus baktériumok kimutatása férfitól származó húgycsőkenetből.

▼B

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset.

INVAZÍV B TÍPUSÚ HAEMOPHILUS INFLUENZAE BETEGSÉG

Klinikai jellemzők

Invazív betegségnek megfelelő klinikai kép, pl. bacteriaemia (baktériumok jelenléte a keringésben), agyhártyagyulladás, ízületi gyulladás, gégefedő-gyulladás, csontvelőgyulladás vagy kötőszövet-gyulladás (cellulitis).

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— B típusú *Haemophilus influenzae* izolálása normális esetben steril közegből.

— *Haemophilus influenzae* nukleinsav kimutatása normális esetben steril közegből.

Valószínűsíthető esetnél:

— *Haemophilus influenzae* antigén kimutatása normális esetben steril közegből.

Esetek osztályozása

Gyanús:	Gégefedő-gyulladás klinikai képe laboratóriumi megerősítés nélkül vagy a kórokozónak csupán nem steril helyről származó mintából történő azonosításával.
Valószínűsíthető:	A betegségnek megfelelő klinikai kép a fentiekben leírt antigén-kimutatással.
Megerősített:	A betegségnek klinikailag megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

VÍRUSOS MÁJGYULLADÁS (HEPATITIS)

Klinikai jellemzők

Tünetekkel járó esetekben a májgyulladásnak megfelelő klinikai kép, pl. a(z általános) tünetek és a sárgaság különböző időpontban történő megjelenése vagy emelkedett szérum aminotranszferáz-szint.

Hepatitis A, akut

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Hepatitis A vírus-specifikus IgM osztályba tartozó ellenanyag (anti-HAV) vizsgálat pozitív eredménnyel.

— Antigén kimutatása a székletben.

— Nukleinsav kimutatása a vérsavóban.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai esetmeghatározásnak megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai esetmeghatározásnak megfelelő, laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset.

Hepatitis B, akut

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A hepatitis B core antigén-specifikus IgM osztályba tartozó ellenanyag (anti-HBc) vizsgálat pozitív eredménnyel.

— A HBV-nukleinsav kimutatása a vérsavóban.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	HbsAg-pozitív eset akut hepatitisnek megfelelő klinikai képpel.

▼B

Megerősített: Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset.

Hepatitis C

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— HCV-specifikus antitestek kimutatása.

— HCV-nukleinsav kimutatása klinikai mintákból.

Esetek osztályozása

Gyanús: n.a.

Valószínűsíthető: n.a.

Megerősített: Laboratóriumi vizsgálattal megerősített, tünetekkel járó eset.

HIV-FERTŐZÉS

(Lásd feljebb, a Szerzett immunhiányos tünetegyüttes címszó alatt.)

INFLUENZA

Klinikai jellemzők

Influenzának megfelelő klinikai kép, pl. a betegség hirtelen megjelenése, köhögés, 38 °C feletti láz, izomfájdalom és/vagy fejfájás.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Influenza antigén vagy influenzavírus-specifikus RNS kimutatása.

— Influenzavírus izolálása.

— Az influenza A vagy B vírusfertőzésre adott specifikus szérum antitest reakció kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús: Klinikailag megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.

Valószínűsíthető: n.a.

Megerősített: Klinikailag megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal igazolva.

LEGIONELLOSIS

Légionáriusok betegsége

Klinikai jellemzők

Tüdőgyulladás

Pontiac-láz

Klinikai jellemzők

Orvosi segítség nélkül is gyógyuló, influenzaszerű betegség, melyet láz, fejfájás, izomfájdalom és száraz köhögés jellemez. A betegek 2–5 nap után, spontán módon, gyógykezelés nélkül gyógyulnak. Tüdőgyulladás jelei nem tapasztalhatók.

A legionellosis laboratóriumi diagnosztikai kritériumai

— Bármely *Legionella* species izolálása légúti váladékból, tüdőszövetből vagy vérből.

— *Legionella pneumophila* 1-es szerocsoporttal vagy más szerocsoportokkal, illetve egyéb *Legionella* fajokkal szemben adott specifikus antitest-reakció kimutatása közvetett immunfluoreszcenciás antitestvizsgálattal vagy mikroagglutinációval.

— Specifikus *Legionella* antigén kimutatása vizeletből, validált reagensekkel.

Valószínűsíthető esetnél:

— A vérsavóban egyetlen magas titerben jelenlevő, a *Legionella pneumophila* 1-es szerocsoporttal vagy más szerocsoportokkal, illetve egyéb *Legionella* fajokkal szemben termelődött specifikus antitest.

▼B

— A specifikus *Legionella* antigén kimutatása légúti váladékból vagy a légúti váladékban illetve a tüdőszövetben lévő kórokozó közvetlen fluoreszcens antitest festése (DFA) előzetesen bevizsgált monoklonális reagensek használatával.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A valószínűsíthető esetre vonatkozó laboratóriumi diagnosztikai kritériumot (lásd feljebb) kielégítő, klinikai szempontból megfelelő eset, vagy klinikai szempontból megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	Klinikailag megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal igazolva.

LEPTOSPIROSIS

Klinikai jellemzők

Leptospirosis – nak megfelelő klinikai kép, melyet láz, fejfájás, hidegrázás, izomfájdalom, kötőhártya-bevérzés és ritkábban agyhártyagyulladás, kiütés, sárgaság vagy veseelégtelenség jellemez.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Leptospira* izolálása klinikai mintából.

— *Leptospira* agglutinációs titer specifikus növekedésének kimutatása.

— A *Leptospira* kimutatása klinikai mintában immunfluoreszcens módszerrel.

— a *Leptospira* ellen termelődött, IgM osztályba tartozó antitest kimutatása vérsavóban.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

LISTERIOSIS

Klinikai jellemzők

Listeria monocytogenes által okozott fertőzés, amely számos klinikai tünet bármelyikét produkálhatja, ide értve a halvaszületést, az újszülöttkori listeriosist, az agyhártyagyulladást, a bacteriaemiát vagy lokalizált fertőzéseket is.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— *Listeria monocytogenes* izolálása normális esetben steril közegből (pl. vérből, liquorból vagy ritkább esetben ízületi, mellhártya- vagy szívburok-folyadékból).

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

MALÁRIA

Klinikai jellemzők

A maláriának megfelelő klinikai kép, pl. láz és ehhez gyakran társuló tünetek, köztük a fejfájás, a hátfájás, a hidegrázás, az izzadás, az izomfájdalom, az émelygés, a hányás, a hasmenés és a köhögés.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Malária paraziták kimutatása vérkenetből.

— *Plasmodium* nukleinsav kimutatása.

▼B

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal megerősített malária parasitemia előfordulása bármely (tünetekkel rendelkező vagy tünetmentes) személyben.

KANYARÓ

Klinikai jellemzők

Kanyarónak megfelelő klinikai kép, azaz több mint 3 napig tartó, generalizált kiütés és 38,0°C-ot meghaladó láz, és egy vagy több tünet a következők közül: köhögés, nátha, Koplik-foltok, kötőhártya-gyulladás.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Kanyaró ellen termelődött, IgM osztályba tartozó antitestek kimutatása a közelmúltban védőoltásban nem részesült személy véréből.

— Specifikus kanyaró-antitest válaszreakció kimutatása közelmúltban védőoltásban nem részesült személy véréből.

— Az oltóanyagtörzzsel nem azonos kanyaróvírus kimutatása klinikai mintából.

Esetek osztályozása

Gyanús:	Orvos által kanyarónak diagnosztizált eset.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset vagy a klinikai képnek megfelelő eset, epidemiológiai kapcsolattal. A laboratóriumi vizsgálattal megerősített esetnek nem kell a klinikai esetmeghatározásnak megfelelnie.

MENINGOCOCCUS-FERTŐZÉS

Klinikai jellemzők

A meningococcus betegségnek megfelelő klinikai kép, pl. agyhártyagyulladás és/vagy meningococcusok jelenléte a keringésben, amely gyorsan progrediálhat és purpura fulmináns, sokk, illetve halál léphet fel. Egyéb megnyilvánulások is lehetségesek.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Neisseria meningitidis* izolálása normális esetben steril közegből (pl. vérből, liquorból vagy ritkább esetben ízületi, mellhártya- vagy szívburokfolyadékból) vett mintából.

— A *Neisseria meningitidis* nukleinsav kimutatása normális esetben steril közegből.

— A *Neisseria meningitidis* antigén kimutatása normális esetben steril közegből.

— Gram-negatív *diplococcusok* kimutatása mikroszkópos vizsgálattal normál esetben steril helyről.

Valószínűsíthető esetnél:

— A meningococcus elleni antitest egyszeri kimutatása magas titerben lábadozó beteg vérsavójában.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	Invazív meningococcus betegségnek megfelelő klinikai kép laboratóriumi megerősítés nélkül, vagy *Neisseria meningitidis* nem steril helyről történő azonosításával, vagy lábadozó beteg vérsavójában magas titerben jelenlévő, meningococcus ellen termelődött antitest kimutatásával.
Megerősített:	A betegségnek megfelelő klinikai kép laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

Megjegyzés: A tünetmentes hordozókat nem kell bejelenteni.

▼B

MUMPSZ

Klinikai jellemzők

Mumpsznak megfelelő klinikai kép, pl. a fültőmirigy vagy más nyálmirigyek heveny módon jelentkező, egy- vagy kétoldali, több mint 2 napig tartó, spontán gyógyuló duzzanata egyéb, nyilvánvaló ok nélkül.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A mumpszvírus ellen termelődött, IgM osztályba tartozó antitest kimutatása.

— Specifikus, mumpsz-antitest válaszreakció kimutatása a közelmúltban védőoltásban nem részesült személy véréből.

— Az oltóanyagtörzzsel nem azonos mumpszvírus izolálása klinikai mintából.

— Mumpszvírus nukleinsav kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai esetmeghatározásnak megfelelő eset, amely epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset.

SZAMÁRKÖHÖGÉS (PERTUSSIS)

Klinikai jellemzők

Pertussis – nak (szamárköhögés) megfelelő klinikai kép, pl. legalább két hétig tartó, köhögéssel járó megbetegedés a következő tünetek valamelyikével: köhögési rohamok, „húzó” belégzés (inspirációs stridor), vagy köhögést követő hányás egyéb nyilvánvaló ok nélkül.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Specifikus pertussis-antitest válaszreakció kimutatása a közelmúltban védőoltásban nem részesült személy véréből.

— A kórokozó nukleinsavának kimutatása.

— A *Bordetella pertussis* izolálása klinikai mintából.

Esetek osztályozása

Gyanús:	A klinikai esetmeghatározásnak megfelelő eset.
Valószínűsíthető:	A klinikai esetmeghatározásnak megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset.

PESTIS

Klinikai jellemzők

A betegséget láz, hidegrázás, fejfájás, rossz közérzet, levertség és fehérvérsejtszám-emelkedés jellemzi, és a következő főbb klinikai formák egy vagy több fajtájának képében jelenik meg:

— regionális nyirokcsomó-gyulladás (bubopestis),

— szemmel látható nyirokcsomó-gyulladás nélkül fellépő vérmérgezés (vérmérgezéses pestis),

— tüdőpestis,

— torokgyulladás és nyaki nyirokcsomó-gyulladás.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Yersinia pestis* izolálása klinikai mintából.

— A *Yersinia pestis* F1 antigénje ellen kialakult specifikus antitestreakció kimutatása.

Valószínűsíthető esetnél:

▼B

— A *Yersinia pestis* 1-es frakció (F1) antigénjével szemben termelődött szérum antitest emelkedett titere (dokumentált specifikus változás nélkül) pestis ellen korábban oltásban nem részesült beteg szervezetében.

— Az F1 antigén kimutatása klinikai mintában fluoreszcens vizsgálattal.

Esetek osztályozása

Gyanús:	A klinikai képnek megfelelő eset.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset a valószínűsíthető esetre vonatkozó laboratóriumi diagnosztikus kritériumnak megfelelő eredménnyel.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset megerősítő laboratóriumi eredményekkel.

GYERMEKBÉNULÁS (POLIOMYELITIS)

Klinikai jellemzők

A gyermekbénulásnak megfelelő klinikai kép, pl. egy vagy több végtag heveny, petyhüdt bénulása az érintett végtagok ínreflexeinek csökkenésével vagy teljes hiányával egyéb nyilvánvaló ok, valamint az érzékelési vagy észlelési képesség elvesztése nélkül.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A gyermekbénulás vírusának (poliovírus) izolálása klinikai mintából.

— A poliovírus nukleinsav kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai esetmeghatározásnak megfelelő eset.
Megerősített:	A klinikai esetmeghatározásnak megfelelő, laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset.

▼M1

Q-LÁZ

Klinikai jellemzők

Lázzal járó betegség, melyet merevség, izomfájdalom, rossz közérzet és retrobulbáris fejfájás kísér. A betegség súlyosabb formája akut májgyulladással, tüdőgyulladással, meningoenkephalitisszel és vetéléssel járhat együtt. A klinikai laboratóriumi eredmények emelkedett májenzimszintet és a normálistól eltérő tenyészetet mutathatnak.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— *Coxiella burnetii* kimutatása a klinikai mintából,

— specifikus antitestválasz meglétének bizonyítása,

— *C. burnetii* jelenlétének bizonyítása a klinikai mintában antigén vagy nukleinsav kimutatásával.

Valószínű eseteknél: specifikus antitest egyetlen magas titerje.

Kórkép-besorolás

Gyanús:	N.A.
Valószínűsíthető:	klinikai képnek megfelelő eset, mely kielégíti a valószínűsíthető eset laboratóriumi követelményeit, vagy járványtani kapcsolattal bír,
Megerősített:	klinikai képnek megfelelő laboratóriumilag igazolt eset vagy olyan, amely járványtani kapcsolattal bír.

▼B

VESZETTSÉG, HUMÁN

Klinikai jellemzők

A veszettség akut agyvelő-gyulladás (encephalomyelitis), amely az első tünetek megjelenését követő 10 napon belül szinte minden esetben kómához vagy halálhoz vezet.

▼B

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Vírusantigének kimutatása direkt fluoreszcens antitestekkel (lehetőleg az agyból vagy a tarkón lévő hajhagymák körül lévő idegekből származó) klinikai mintában.

— A veszettségvírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában.

— A veszettségvírus izolálása (sejttenyészetben vagy laboratóriumi állatban) nyálból, liquorból vagy a központi idegrendszerből származó szövetből.

— A veszettségvírust semlegesítő antitest titerének (teljes semlegesítés) meghatározása oltásban nem részesült személy vérsavójában vagy liquorában.

Esetek osztályozása

Gyanús:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi megerősítés nélkül.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi megerősítéssel.

RÓZSAHIMLŐ (RUBEOLA)

Klinikai jellemzők

Rózsahimlőnek megfelelő klinikai kép, pl. hevenyen jelentkező, generalizált, foltos-papulózus bőrkiütés és ízületi fájdalom/ízületi gyulladás, nyirokcsomó-duzzanat vagy kötőhártya-gyulladás.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A rózsahimlő vírusa ellen termelődött, IgM osztályba tartozó antitest kimutatása a közelmúltban védőoltásban nem részesült személy véréből.

— Specifikus rózsahimlő-antitest válaszreakció kimutatása a közelmúltban védőoltásban nem részesült személy véréből.

— Rózsahimlő vírus izolálása közelmúltban védőoltásban nem részesült személy véréből.

— Rózsahimlővírus-nukleinsav kimutatása klinikai mintában.

Esetek osztályozása

Gyanús:	klinikai kórkép-meghatározásnak megfelelő eset
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

SZALMONELLÓZIS

(NEM S. TYPHI, NEM S. PARATYPHI ÁLTAL OKOZOTT MEGBETEGEDÉS)

Klinikai jellemzők

Szalmonellózisnak megfelelő klinikai kép, pl. hasmenés, hasi fájdalmak, émelygés és néha hányás. A baktérium a bélrendszeren mellett más szerveket is fertőzhet.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— *Salmonella* (non-typhi, non-paratyphi) izolálása klinikai mintából.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	Laboratóriumi vizsgálattal azonosított izolátum klinikai információ nélkül vagy klinikai tünetekkel rendelkező eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

▼B

VÉRHAS (SHIGELLOSIS)

Klinikai jellemzők

Változó súlyosságú betegség, melyet hasmenés, láz, émelygés, hasi görcsök és görcsös székelési inger jellemez.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Shigella species* izolálása klinikai mintából.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	Klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

▼M1

HIMLŐ

Klinikai jellemzők

Akut, 38ºC fok feletti lázzal kezdődő betegség, melyet azonos fejlettségi szinten álló hólyagok vagy kemény gennyes pattanások kialakulása követ, más nyilvánvaló ok nélkül, jellemzően körkörös eloszlásban.

Atipikus esetekben előfordulhatnak:

— vérző bőrelváltozások,

— lapos bársonyos bőrelváltozások, amelyek se nem tűnnek sem tipikus vízhólyagnak, se nem fejlődnek tovább gennyes pattanássá.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

A himlő (Variola) vírus kimutatása a klinikai mintában.

A *Variola* DNS-e polimeráz-láncreakciójának (PCR) kimutatása a klinikai mintában, melyet szekvenciavizsgálat követ.

A *Variola* vírus negatív festésű elektronmikroszkópos (EM) azonosítása a klinikai mintában.

Kórkép-besorolás

Gyanús:	megfelelő klinikai kép Olyan eset, amelynek megjelenése nem tipikus, és járványtanilag igazolt vagy valószínű esetekhez kapcsolódik.
Valószínűsíthető:	klinikai képnek megfelelő eset, amelyben EM vagy PCR útján kimutatták az orthopox vírust, vagy amely járványtanilag más valószínű vagy igazolt esetekhez kapcsolódik,
Megerősített:	kezdődő esetnél, klinikai képnek megfelelő eset, amelyet EM-mel és PCR-rel, majd ezeket követően szekvenciavizsgálattal laboratóriumilag igazoltak.

Járvány kitörése esetén járványtani kapcsolattal rendelkező, klinikailag megfelelő eset, és ha lehetséges, annak laboratóriumi igazolása EM vagy PCR útján.

▼B

INVAZÍV STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE BETEGSÉG

Klinikai jellemzők

A *Streptococcus pneumoniae* a fertőzés helyétől függően számos klinikai tünetet okoz (pl. heveny középfülgyulladás, tüdőgyulladás, baktériumok szaporodása és keringése a véráramban [vérmérgezés – bacteriaemia] vagy agyhártyagyulladás).

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Streptococcus pneumoniae* izolálása normális esetben steril közegből (pl. vérből, liquorból vagy ritkább esetben ízületi, mellhártya- vagy szívburokfolyadékból).

▼B

— A *Streptococcus pneumoniae* nukleinsav kimutatása normális esetben steril közegből.

Valószínűsíthető esetnél:

— A *Streptococcus pneumoniae* antigénjének kimutatása normális esetben steril közegből.

Esetek osztályozása

Gyanús:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi megerősítés nélkül, vagy nem steril közegből származó mintából történő azonosítással.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset pozitív eredményű antigén-vizsgálattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

SZIFILISZ

Szifilisz, elsődleges

Klinikai jellemzők

A *Treponema pallidum* – fertőzésnek egyik klinikai stádiuma, melyet egy vagy több fekély jellemez. A fekélyek klinikai megjelenésükben nagymértékben különbözhetnek.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— IgM osztályba tartozó specifikus antitestek kimutatása EIA módszerrel.

— A *Treponema pallidum* kimutatása klinikai mintákban sötét látóteres mikroszkópos vizsgálattal, direkt fluoreszcens antitest vizsgálattal (DFA-TP) vagy ezekkel egyenértékű módszerekkel.

Valószínűsíthető esetnél:

— Reaktív szerológiai vizsgálat (nem treponema eredetű: Venereal Disease Research Laboratory, Venerológiai Betegségek Kutató Laboratóriuma [VDRL] vagy rapid plazma reagin vizsgálat (RPR); treponémás: fluoreszkáló treponéma antitest vizsgálat [FTA-ABS] vagy mikrohemagglutinációs vizsgálat a *Treponema pallidumot* specifikus antitest kimutatása [MHA-TP].

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	Elsődleges szifiliszes fekélynek vagy fekélyeknek megfelelő klinikai kép, és bármilyen pozitív reaktív szerológiai vizsgálati eredmény.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

Szifilisz, másodlagos

Klinikai jellemzők

A *Treponema pallidum* – fertőzés egyik stádiuma, melyre helyi vagy szétszórt bőr-nyálkahártya-elváltozások jellemzők, gyakran kísérő általános nyirokcsomómegnagyobbodással. Az elsődleges fekély még jelen lehet.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Treponema pallidum* kimutatása klinikai mintákban sötétlátóteres mikroszkópos vizsgálattal, direkt fluoreszcens antitest vizsgálattal (DFA-TP) vagy ezekkel egyenértékű módszerekkel.

Valószínűsíthető esetnél:

— Reaktív szerológiai vizsgálat (nem treponema eredetű: Venereal Disease Research Laboratory, Venerológiai Betegségek Kutató Laboratóriuma [VDRL])

— Rapid plazma reagin (RPR); treponémás: fluoreszkáló, abszorbeált, treponema ellenes antitest (FTA-ABS).

▼B

— Mikrohemagglutinációs vizsgálat a *Treponema pallidum* elleni antitest kimutatására (MHA-TP).

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset bármilyen alkalmas szerológiai vizsgálattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

Szifilisz, lappangó

Klinikai jellemzők

A *Treponema pallidum* által okozott fertőzés egyik stádiuma, melyben a kórokozó perzisztál a fertőzött személy testében anélkül hogy bármilyen tünetet vagy panaszt okozna.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

Specifikus EIA vizsgálattal kapott pozitív eredmény a fertőző szifilisz diagnosztizálására szolgáló laboratóriumi vizsgálatok (lsd. elsődleges vagy másodlagos szifilisznél) negatív eredménye mellett.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	Nincsenek szifiliszre utaló klinikai jelek vagy tünetek a fent leírt laboratóriumi vizsgálatok pozitív eredménye mellett.
Megerősített:	n.a.

TETANUSZ

Klinikai jellemzők

A klinikai kép megfelel a tetanusznak, pl. hirtelen kezdődő magas vérnyomás és/vagy fájdalmas izomgörcsök kialakulása rendszerint az állkapocs- illetve a nyakizmokban és testszerte, más, nyilvánvaló egészségügyi ok nélkül

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Tetanusz toxoid ellen képződött antitest kimutatása oltatlan és nem kezelt betegben.

— Specifikus tetanusz toxoid antitest-reakció kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset.

TOXOPLASMOSIS

Klinikai jellemzők

Protozoon okozta heveny megbetegedés, amely során a következő tünetek közül egy vagy több megfigyelhető: nyirokcsomó-duzzanat, agyvelőgyulladás, a szem ér- és ideghártyájának gyulladása, a központi idegrendszer kóros működése. A veleszületett fertőzések megjelenhetnek vízfejűség, kisfejűség (microcephalia), az agyszövet elmeszesedése, görcsrohamok, agyi elmaradottság (retardáció) formájában is.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Specifikus *toxoplazma* antitest-reakció kimutatása.

— A kórokozó kimutatása a testszövetekben illetve testfolyadékokban vagy a kórokozó izolálása állatokban vagy sejttenyészetekben.

— *Toxoplazma* nukleinsav kimutatása.

▼B

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	n.a.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

TRICHINÓZIS

Klinikai jellemzők

A betegséget a *Trichinella* lárva lenyelése okozza. A betegségnek különböző klinikai megnyilvánulásai vannak. A tünetekkel rendelkező személyek között a gyakori elváltozások illetve tünetek lehetnek az eozinofil sejtek számának megemelkedése, láz, izomfájdalom és szemüreg körüli vizenyő.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— *Trichinella* lárvák kimutatása az izom-biopsziás mintában.

— Specifikus *Trichinella* antitest-reakció kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

TUBERKULÓZIS (TBC)

Klinikai kritériumok

— A gyógyító orvos kompetenciája annak eldöntése, hogy a klinikai és/vagy radiológiai jelek és/vagy tünetek megfelelnek-e a tuberkulózisnak

és

— a gyógyító orvos dönti el, hogy a beteget teljes antituberkulotikus kezelésben részesíti-e.

Laboratóriumi kritériumok

— A *Mycobacterium tuberculosis* komplex (kivéve *M. Bovis* BCG) izolálása bármilyen klinikai mintából, tenyésztés útján.

— Saválló baktériumok (AFB) jelenlétének bizonyítása spontán vagy provokációra ürítet köpet mikroszkópos vizsgálatával.

Laboratóriumi kritériumok szerinti osztályozás

Kétséget kizáró/biztos

A *Mycobacterium tuberculosis* komplex (kivéve *M. Bovis* BCG) bármilyen klinikai mintából való izolálásával járó eset. Olyan országokban, ahol a tenyésztést nem alkalmazzák/nem hozzáférhető rutinszerűen, a köpetből készített kenetvizsgálattal saválló baktériumok kimutatása is kétséget kizáró/biztos esetnek tekintendő.

A kétséget kizáró kategóriába nem tartozó/nem biztos

A fenti klinikai feltételeknek megfelelő, de a kétséget kizáró eset laboratóriumi feltételeit nem kielégítő eset.

A betegség előfordulási helye szerinti besorolás

Tüdőtuberkulózis

A tüdő szöveti állományának vagy a légcsőnek és a hörgőknek a tuberkulózisa.

Tüdőn kívüli tuberkulózis

A fent meghatározott, tüdővel kapcsolatos helyeken kívüli egyéb helyeken jelentkező tuberkulózis.

▼B

Megelőző tuberkulózis elleni gyógykezelés szerinti besorolás

Soha nem kezelt

A múltban aktív tuberkulózis elleni kezelésben soha nem részesített beteg vagy olyan beteg, aki kevesebb mint egy hónapon át kapott tuberkulózis elleni gyógyszereket.

Előzőleg kezelt

A múltban aktív tuberkulózisban szenvedőnek diagnosztizált és tuberkulózis elleni gyógyszerekkel (kivéve a megelőző gyógykezeléseket) legalább egy hónapig ellátott beteg.

▼M1

TULARÉMIA

Klinikai jellemzők

A tularémia különböző formái egyikének megfelelő klinikai kép:

— fekélyes-mirigyes (bőr alatti fekély helyi nyirokmirigy-bántalommal),

— mirigyes (helyi nyirokmirigy-bántalom fekély nélkül),

— oculoglanduláris (kötőhártya-gyulladás fültőmirigy-bántalommal)

— oropharingeális (stomatitis vagy torokgyulladás vagy mandulagyulladás és nyaki nyirokmirigybántalom),

— béllel kapcsolatos (bélfájdalom, hányás és hasmenés),

— tüdővel kapcsolatos (elsődleges tüdőgyulladás),

— tífuszos (lázzal járó betegség korai azonosító jelek és tünetek nélkül).

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— *Francisella tularensis* elkülönítése a klinikai mintából,

— specifikus antitestválasz meglétének bizonyítása.

Valószínűsíthető eseteknél:

— egyetlen specifikus antitest magas keverési aránya,

— F. tularensis kimutatása a klinikai mintában fluoreszkáló minta útján.

Kórkép-besorolás

Gyanús:	N.A.
Valószínűsíthető:	klinikai képnek megfelelő eset, amely kielégíti a valószínű eset laboratóriumi követelményeit vagy járványtani kapcsolattal bír,
Megerősített:	klinikai szempontból megfelelő, laboratóriumilag igazolt eset.

▼B

TÍFUSZ/PARATÍFUSZ

Klinikai jellemzők

Salmonella typhi vagy *paratyphi* által okozott betegség, amelyet gyakran alattomos kezdetű, hosszan tartó láz, fejfájás, rossz közérzet, étvágytalanság, relatíve lassú szívverés, székrekedés vagy hasmenés és száraz köhögés jellemez. Azonban sok enyhe lefolyású és nem típusos fertőzés is előfordul.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A *Salmonella typhi* vagy *paratyphi* izolálása vérből, székletből vagy egyéb klinikai mintából.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	Laboratóriumi vizsgálattal megerősített izolátum klinikai információ nélkül vagy klinikai tünetekkel rendelkező eset epidemiológiai kapcsolattal.

▼B

Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

VARIÁNS CREUTZFELDT-JAKOB BETEGSÉG

Klinikai jellemzők

I. Kórtörténet (anamnézis)

— Progresszív neurophszichiátriai rendellenesség,

— A betegség időtartama több mint 6 hónap,

— A rutinvizsgálat nem utal más diagnózisra,

— Nincs esetleges iatrogén expozícióra utaló korábbi adat,

II. Klinikai jellemzők

— Korai pszichiátriai tünetek,

— Tartós fájdalmas szenzoros tünetek,

— A végtagok mozgási zavara (ataxia),

— Myoclonus, vitustánc (chorea) vagy az izomtónus rendellenessége,

— Dementia.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Az EEG nem mutatja a klasszikus Creutzfeldt-Jakob betegség (CJB) tipikus megjelenését (vagy nem végeznek EEG-vizsgálatot).

— Az MRI vizsgálat kétoldali pulvináris magas jelet mutat.

— Jellemző neuropatológiai és immunpatológiai eltérések.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a. I.
Valószínűsíthető:	és a klinikai jellemzők 4/5 része, és az EEG nem mutatja a klasszikus Creutzfeldt-Jakob betegség tipikus megjelenését (vagy nem végeztek EEG-vizsgálatot) és az MRI vizsgálat kétoldali pulvináris magas jelet mutat, I. és a tonsilla biopszia vizsgálata pozitív.
Megerősített:	Progresszív neuropszichiátriai rendellenesség és a variáns Creutzfeldt-Jakob betegség diagnózisának neuropatológiai megerősítése.

VÍRUSOS EREDETŰ VÉRZÉSES LÁZAS MEGBETEGEDÉS

Ebola/Marburg-láz

Klinikai jellemzők

Hirtelen lázzal, esetenként véres hasmenéssel és hányással kezdődik. Gyakori a fejfájás, az émelygés és a hasi fádalom. Vérzéses tünetek is felléphetnek a későbbiekben. Néhány betegnél foltos és kiemelkedő bőrkiütések fordulhatnak elő a törzsön.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— Pozitív vírus izolálás.

— Pozitív bőr biopsziás szövettani vizsgálat (immunhisztokémia).

— Az Ebola/Marburg vírus nukleinsavának kimutatása.

— Pozitív szerológiai vizsgálati eredmény, amely esetleg a betegség késői szakaszában jelenik meg.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

▼B

Lassa-láz

Klinikai jellemzők

A betegség fokozatosan kezdődik rossz közérzettel, lázzal, fejfájással, torokgyulladással, köhögéssel, émelygéssel, hányással, hasmenéssel, izomfájdalommal és mellkasi fájdalommal. Vérzéses tünetek is felléphetnek a későbbiekben.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A vírus izolálása.

— Pozitív bőr biopsziás szövettani vizsgálat (immunhisztokémia).

— A Lassa-vírus nukleinsavának kimutatása.

— Pozitív szerológiai vizsgálati eredmény, amely esetleg a betegség késői szakaszában jelenik meg.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

Krimi-Kongó vérzéses láz

Klinikai jellemzők

A betegség fokozatosan kezdődik heveny, magas lázzal, hidegrázással, izomfájdalommal, émelygéssel, étvágytalansággal, hányással, fejfájással és hátfájással. Vérzéses tünetek is felléphetnek a későbbiekben.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A vírus izolálása.

— A CCHF vírus nukleinsavának kimutatása.

— Pozitív szerológiai vizsgálati eredmény, amely esetleg a betegség késői szakaszában jelenik meg.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

SÁRGALÁZ

Klinikai jellemzők

A betegségre jellemző a heveny kezdet, az általános tüneteket követő rövid átmeneti enyhülés, majd visszatérő láz, májgyulladás, albumin megjelenése a vizeletben (albuminuria) és néhány esetben veseelégtelenség, sokk és testszerte jelentkező vérzések.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— a sárgaláz kórokozója elleni specifikus antitest-reakció kimutatása olyan betegekben, aki nem kapott sárgaláz elleni védőoltást, és akinél kizárták az egyéb flavivírusokra vonatkozó keresztreakciókat.

— A vírus izolálása.

— Sárgaláz vírusa antigénjének kimutatása.

— A sárgaláz vírusa nukleinsavának kimutatása.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.

▼B

Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	A klinikai képnek megfelelő eset bármely laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.

YERSINIOSIS

Klinikai jellemzők

Változó súlyosságú betegség hasmenéssel, lázzal, émelygéssel, hasi görccsel és görcsös székelési ingerrel.

Laboratóriumi diagnosztikai kritériumok

— A Yersinia enterocolitica vagy pseudotuberculosis izolálása klinikai mintából.

Esetek osztályozása

Gyanús:	n.a.
Valószínűsíthető:	A klinikai képnek megfelelő eset epidemiológiai kapcsolattal.
Megerősített:	Eset laboratóriumi vizsgálattal megerősítve.